Telefon št. 74.

Posamna številka 10 h.

Po pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 40. V Ljubljani, v ponedeljek 18. februvarija 1901. **Letnik XXIX.**

Kako je prišlo do ustanovitve hrvatsko-slovenskega kluba v državnem zboru?

Pod tem naslovom razpošilja vodstvo hrvatsko slovenskega kluba litografiran spis. Jasni namen tega spisa je, zagovarjati, ali bolje rečeno, izgovarjati postopanje slovenskih poslancev Robič in dr. Ploj. V prilog temu smotru je spis, če tudi se krčevito prizadeva kazati nekako objektivnost — vendar tendenčno prikrojen »ad usum delphini«. Važna resnična dejstva so namenoma izpuščena — marsikateri dogodki so napak zviti — deloma pa operira ta »oficijelni« spis z direktnimi neresnicami. Da se ta »oficijelni« spis tudi ostentativno zaletava v osebo dr. Šusteršiča, kaže malenkostno stališče spisatelja, ki menda ni nihče drugi, nego najmlajši štajerski slovenski poslanec, dvorni svetnik Ploj. Kljub temu priobčujemo navedeni spis doslovno v celoti, to pa zlasti radi tega, ker tudi ta spis za treznega presojevalca opravičuje najhujšo obsodbo Robiča in Ploja. Njuni lastni zagovor govori proti postopanju Robiča in Ploja — ker gotovih dejstev vendar-le ne moreta utajiti! Zajedno z zagovornim spisom Robiča in dr. Ploja pa prinašamo še enkrat naše lastno strogo objektivno poročilo, koje smo pod naslovom »Jugoslovanska delegacija« objavili dne 4. in 5. februvarija. Naši čitatelji si torej s primerjanjem obeh spisov lahko sami že napravijo sodbo. Svoja izvajanja in nekatere spopolnitve pa si pridržujemo za prihodnjo številko.

Naše poročilo.

Čas in potreba je, da slovenska javnost izve o resničnih dogodkih povodom snovanja kluba, ki naj bi združil v sebi vse slovenske in hrvatske poslance, izključivši kranjske liberalce. Zadevni pogovori bili so sicer bolj zaupnega značaja — toda tajnost, kojo so taktno varovali poslanci, ki so sedaj združeni v »Slovanskem centrumu« — zlorabili so nekateri intriganti za nekvalifikovano hujskanje proti kat.-narodnim poslancem, osobito proti osebi dr. Šusteršiča, ki je vsem javnim in skrivnim liberalcem najbolj na poti.

Zato se čutimo prisiljene, povedati javnosti **resnico** in nič nego resnico — resnico, **kojo zamoremo s pričami vsak hip pred sodiščem do pičice dokazati**

Prvi sestanek poslancev v zadevi kluba vršil se je v ponedeljek, 28. jan., na Dunaju v poslanski zbornici. Na povabilo dr. Šusteršiča zbrali so se ondi poslanci Berks, Biankini, Ploj, Šusteršič in Vencajz k neobveznemu razgovoru. Povabljeni so bili tudi poslanci Robič, Pfeifer, Povše, Pogačnik, Žičkar, Gregorčič, Žitnik in Spinčić, ki so večinoma svojo odsotnost opravičili.

Razgovor otvoril je dr. Šusteršič s tem, da jo obrazložil potrebo močnega kluba in izrekel v imenu katoliško - narodne stranke pripravljenost, sodelovati z vsemi slovenskimi in hrvatskimi poslanci, izvzemši kranjske »liberalce«. Obvestil je zbrane gospode o zadevnem enoglasnem sklepu vodstva katol.-narodne stranke s pristavkom, da je ta razpor vzeti kot nespremenljivo dejstvo. Skupni klub je torej mogoč le brez »liberalnih« kranjskih poslancev — rekel je dr. Šusteršič — in v interesu skupne slovensko-hrvatske stvari je ležeče, da se ta klub kakor hitro mogoče osnuje, ker sicer zamudimo ugodnost, da zamoremo takoj ob početku zasedanja nastopiti kot odločilen faktor. Klub vseh hrvatskih in slovenskih poslancev ni mogoč — torej naj se vsaj v okviru možnosti čim preje osnuje močen klub, da se zapreči razdvojitev hrvatskoslovenske delegacije. Dosegljiva konstelacija je: Jeden klub in 3 ali 4 secesijonisti. Veljava kluba radi onih secesijonistov ne bode pravnič trpela — pač pa bi bila velika škoda hrvatsko-slovenske narodne stvari, če bi se radi onih treh kranjskih liberalcev jugoslovanska delegacija razdvojila tako, da bi nastala dva kluba. Ta nevarnost pa nastane v tistem hipu, v katerem bi se zahtevalo, da morajo vsi kranjski poslanci biti v skupnem klubu — kajti za katoliško narodne poslance je popolnoma nemogoče, sedeti s kranjskimi liberalci v jednem klubu. Realna politika v interesu skupne slovensko-hrvatske politike torej zahteva, da se klub **čim preje** osnuje v od govornika začrtanem obsegu.

Predstoječe misli obrazložil je dr. Šusteršič.

Na to so poslanci Berks, Biankini in Ploj izrekli svoje obžalovanje, da ni mogoče sestaviti skupnega kluba vseh slovenskih in hrvatskih poslancev. Poslanec Vencajz pa je pritrdil izjavi dr. Šusteršiča, povdarjajoč nepremostljivi gospodarski razpor mej odločno agraričnim stremljenjem katoliško-narodnih poslancev in protiagraričnim postopanjem liberalne kranjske stranke.

Vitez Berks je izjavil, da ako se razpor res ne da poravnati, kar zelo obžaluje, je njegovo mesto ob strani zastopnikov kranjskih kmetskih občin, ker so interesi štajerskega in kranjskega slovensk. kmeta jedni in isti. Tudi v interesu narodne organizacije štajerske ni mogoče drugače postopati: kajti ta organizacija sloni na duhovščini. Vsi štajerski slovenski poslanci so voljeni na program: »Vse za vero, dom in cesarja«.

Poslanec Ploj je vprašal, ste li izjavi Šusteršiča in Vencajza zadnja beseda. On upa, da se vendar-le da še nasprotstvo mej kranjskima strankama izravnati. Pripravljen je v to svrho posredovati. Politične diference naj ostanejo doma, tu se gre za skupno narodno stvar.

Dr. Šusteršič je odgovoril, da obžaluje, da ne more dati druzega odgovora, nego svojo izjavo ponoviti. Vsako posredovanje v lastnem in v imenu svoje stranke odklanja. Že gospodarska nasprotstva sama so tolika, da je vsaka skupnost s kranjskimi liberalci izključena. Bilo bi izdajstvo ljudskih koristi, osobito interesov kmetskega stanu, ako bi katoliško-narodni poslanci stopili v en klub s Tavčarjevo stranko. Če bi katoliško-narodni poslanci kaj tacega nameravali, morali bi odložiti svoje mandate!

Dr. Ploj vzame to izjavo z obžalovanjem na znanje in vpraša, bi li ne bilo mogoče, vsaj Ferjančiča in Plantana sprejeti v klub.

Dr. Šusteršič je odgovoril, da bi temu ne nasprotoval, ako se ta dva poslanca jasno ločita od specifične »Narodove« stranke in resno postavita na program narodne stranke, ki se je ugotovil na zaupnem shodu v Ljubljani leta 1894.

Tej izjavi pritrdil je tudi poslanec Vencajz.

Konečno se je dogovorilo, da se neobvezni dogovori nadaljujejo v torek 29. januvarija.

Drugi sestanek se je vršil torej ravnokar omenjenega dne. Prišli so vsi udeležniki prvega sestanka, razun teh pa še poslanci Gregorčič, Pfeifer, Pogačnik in dr. Žitnik.

Razgovor je bil kratek. Odbral se je odsek, obstoječ iz poslancev Šusteršič, Ploj, Gregorčič in Biankini, z nalogom, naj takoj sestavi pravila kluba, ki bi omogočala pristop tudi drugim — ne samo slovenskim in hrvatskim — slovanskim poslancem. Odsek naj jih nemudoma izdela in predloži prihodnjemu sestanku v odobrenje.

Ta odsek se je sešel isti dan ob 5. uri popoludne in soglasno sprejel pravila »Slovanskega centruma« po referatu dr. Šusteršiča z malimi izpremembami, koje je predlagal dr. Ploj.

Tretji sestanek se je vršil v sredo, 30. jan. Tega sestanka udeležili so se razun že imenovanih tudi poslanci Ivčević, Robić, Spinčić, Perić in Ferri, prvoimenovani od dalmatinske narodne, a zadnja dva od pravaške stranke.

Dr. Šusteršič je resumiral vsebino pogovorov predidočih dveh sestankov, načrtal z nova položaj istotako kakor pri prvem sestanku in zopet nasvetoval klub v znanem okviru.

Dr. Ivčević je obžaloval kranjski razpor in izrekel svojo misel, da naj se ta razpor na Dunaju nikar ne upošteva. Osnuje naj se klub, pristopen vsem slovenskim in hrvatskim poslancem, pa tudi srbskima poslancema. Le številen klub zamore kaj doseči!

Spinčić se je izrekel za skupni hrvatsko-slovenski klub s pristavkom, da ako se tak klub, obsegajoč obe kranjski stranki, ne osnuje, postane divjak; tako da se je sklenilo pri posvetu v Trstu, kojega so se poleg njega udeležili dr. Laginja, dekan Kompare in Mandić.

Perić je za hrvatsko - slovenski klub na krščanski podlagi. Kedor ta krščanski program podpiše, naj se v klub sprejme, ne glede na to, katera stranka ga je volila. Tudi kranjskih liberalcev ne izključuje. Pač pa je proti sprejemu Srbov — razun če podpišejo hrvatski državnopravni program. Klub naj obsega samo Slovence in Hrvate. Drugi Slovani naj se izključijo, ker se sicer izgubi hrvatsko-slovenska narodna individualnost. Podobno se izrazi Biankini.

Vsi dalmatinski Hrvati izjavijo, da ne vstopijo v noben klub, ki bi ne bil odprt vsem slovenskim poslancem — temuč da, ako se razpor ne poravna, osnujejo hrvatski klub. Ne marajo se pridružiti ne eni ne drugi nasprotujočih si slovenskih strank, ker bi se s takim korakom vmešavali v kranjski prepir in postavili na strankarsko stališče ene prepirajočih se strank, česar nikakor nočejo. Ako nasprotstev ni moč poravnati — ostanejo Hrvati sami zase. To je obče mnenje obeh hrvatskih strank v Dalmaciji.

Robič z vso odločnostjo zahteva, da se morajo kranjski liberalci sprejeti v klub, češ, od tega je odvisna rešitev štajerskih Slovencev. Sprejetje kranjskih liberalcev je potrebno, ker je potem klub močnejši, po večjem številu.

Dr. Šusteršič odgovarja na razne ugovore, da ostane pri tem, kar je izjavil. Nemožnost skupnega postopanja katol.-narodne z liberalno kranjsko stranko je neizpremenljiv faktum. Realna politika pa mora računati z dejstvi, ki jih ni moč izpremeniti. Zatoraj treba gledati, da se vsaj v danih razmerah osnuje kolikor mogoče močan klub. Vsi govorniki so povdarjali važnost števila klubovih članov. Temu pritrjuje. Nelogično pa se mu dozdeva, če isti gospodje v eni sapi izjavljajo, da naj bodeta raje dva kluba, nego eden razmerno velik klub, v katerem bi samo trojica ali četverica liberalnih poslancev manjkala.

Hrvatski klub sam zase ne bode imel nikakega pomena, ker bode premaloštevilen. Delegacija jugoslovanska bode pa razdvojena in to je najslabše, kar se more v danih razmerah zgoditi, v škodo jugoslovanski politiki. Krivda te razdvojitve ne zadene katol.-narodno stranko, ki je takoj s početka lojalno izjavila, da je pripravljena solidarno nastopati z vsemi jugoslovanskimi poslanci, jedino izključivši kranjsko liberalno stranko. Krivda zadene izključno le one, ki raje razbijejo jugoslovansko delegacijo na dva ali tri kose, nego da bi se ločili od kranjskih liberalcev, ki so sicer brez vsacega pomena.

Govornik obžaluje to nepolitično postopanje in zavrača odgovornost za posledice na one, ki v imenu »sloge« onemogočujejo slogo tam, kjer bi bila mogoča Za zgolj slovensko-hrvatski klub govornik ni, ker ne uvideva vzrokov, zapirati uhod drugim Slovanom. Govori in piše se toliko o slovanski vzajemnosti — čemu se je noče praktično izvrševati? Čemu se ločiti od starih zanesljivih prijateljev? Osnuje naj se klub, pristopen vsakemu Slovanu, od kojega je pričakovati, da bode lojalno držal klubov program.

Konečno se je dogovorilo, da se vrši zopetni sestanek v četrtek, 31. jan. ob 10. uri dopoludne. K temu sestanku naj dr. Šusteršič prinese pravila, koja so 29. jan. izdelali gg. Biankini, Gregorčič, Ploj in Šusteršič.

Četrti sestanek se je torej vršil v četrtek, 31. jan. Prišli so vsi katol.-narodni kranjski poslanci, vsi Štajerci, dr. Gregorčič in Spinčić.

Dr. Šusteršič je prečital pravila »Slovanskega centruma«.

Spinčić se je izjavil proti tem pravilom, ker je za skupni hrvatsko slovenski klub.

Robič odklonil je vsako izjavo — češ, izjavi se le, če so tudi kranjski liberalci zraven.

Dr. Šusteršič je izjavil, da je v očigled temu, da se čez ¼ ure vrši že prva zbornična seja, nujno potreba, ne odlašati organizacijo kluba. Pravila so bila v odseku enoglasno sklenjena — spremembe ni danes nihče predlagal. On torej pravila kot za-se merodajna podpiše in povabi vse druge, isto storiti.

Podpisali so na to razun dr. Šusteršiča pravila še poslanci: Berks, Gregorčič, Pfeifer, Pogačnik, Povše, Vencajz, Žičkar in Žitnik. Poslanec Ploj je pa izjavil, da si bode še par dni premislil, li pristopi klubu ali ne.

Oni poslanci, ki so štatut podpisali, so se takoj provizorično konstituirali in poverili začasno vodstvo dr. Šusteršiču z nalogom, pogajati se z drugimi slovanskimi strankami radi morebitnega pristopa.

Še isti dan je dr. Šusteršič to dejstvo oficijelno naznanil dr. Ivčeviću za narodno in Biankiniju za pravaško dalmatinsko stranko. Izrekel je, da je klub pripravljen pogajati se z obema hrvatskima strankama radi pristopa. Opozarjal je izrecno, da je konstituiranje le provizorično, da se olajšajo pogajanja za skupni klub. Oba gospoda sta izjavila, da se bodejo Hrvati o položaju skupno posvetovali.

Kakega oficijelnega sporočila o vspehu onega posveta dr. Šusteršič do danes ni sprejel.

Ravno tako, kakor Hrvatom, notificiral je dr. Šusteršič provizorično konstituiranje slovanskega centruma tudi moravsko češkima katol.-narodnima poslancema dr. Hrubanu in dr. Stojanu, poslancu Barwinskemu za zmerno rusinsko stranko. Vsled tega so Rusini in poslanca Hruban in Stojan pristopili slovanskemu centrumu.

To so objektivni podatki o snovanju kluba za jugoslovanske poslance.

Resnica teh podatkov se vsak čas lahko dokaže. Vsak stavek predstoječega poročila stoji. Poročilo seveda ne obsega vseh podrobnosti, a bistveno je popolno.

Zagovor Robiča in Ploja.

Kako je prišlo do ustanovitve hrvatsko-slovenskega kluba v državnem zboru?

Okoli 20 let so bili hrvatski in slovenski državni poslanci v „konservativnem“ ali v „Hohenwartovem klubu“ skupno z nemškimi poslanci konservativci.

O priliki otvorenja drž. zbora l. 1891. delali so nekateri hrvatski in slovenski poslanci na to, da se združijo v samostojen klub, in se na ta način oproste tujih spon.

Večina njih, katerih zastopniki so že preje bili pri „konferencah“ na Dunaju, bila je proti temu, a petorica izmed njih oprostila se je jarma Hohenwartovega kluba, v katerem jim je bila svoboda delovanja omejena, in so si ustanovili svoj res malobrojen hrvatski pravaški klub.

Za časa koalicije izstopilo je iz Hohenwartovega kluba še deset hrvatsko-slovenskih poslancev. Ti so ustanovili svoj hrvatsko-slovenski klub, obstoječ iz 6 Hrvatov in 4 Slovencev. Ostali Slovenci so ostali še nadalje v Hohenwartovem, oziroma konservativnem klubu.

Po končanih državnozborskih volitvah l. 1897. bila je občna želja hrvatskega in slovenskega naroda, da se njegovi poslanci zjedinijo, in sicer v hrvatsko - slovenski klub.

Nekateri izmed njih, v prvi vrsti dr. Šusteršič, kateri je prišel nekaj preje na Dunaj, mislili so drugače. Govorilo se je o osnovanju neke zveze s konservativnimi Nemci.

To se ni posrečilo posebno zategadelj, ker so ti Nemci ustanovili svojo „Katholische Volkspartei.“

Dr. Šusteršič ni hotel slišati ničesar o hrvatsko-slovenskem klubu; zasnoval je pak „krščansko slovansko narodno zvezo“, ali bolje rečeno „christlicher slavisch-nationaler Verband.“ Mogli pa so v ta „Verband“, kakor že ime kaže, vstopiti vsi krščanski narodno-čuteči slovanski poslanci. Vstopili pa so samo hrvatski in slovenski, 8 rusinskih iz Galicije in 1 češki iz Moravske.

Interesi, katere so imeli zastopati, bili so jako različni, in poslovanje je bilo zvezano s težavami. Vodstvo je bilo tako urejeno, da se je predsednik premenjal vsak mesec, enkrat Slovenec, potem Hrvat, in tretjič Rusin. Pri razpravah te zveze rabila se je največ nemščina. Vendar se je stvar, vsaj formalno, obdržala, posebno ko je koncilijantni Povše zastopal Slovence kot načelnik kluba.

Minile so državnozborske volitve koncem l. 1900. in v začetku 1901.

Dr. Šusteršič potoval je nekaj dnij pred otvoritvijo drž. zbora na Dunaj, v Gradec in drugam. Glasilo stranke, katere pristaš je on na Kranjskem, pisalo je, da se snuje mnogoštevilen slovanski klub, in da bodo slovenski poslanci „napredne“ stranke v državnem zboru osamljeni; torej v ta mnogobrojni slovanski klub ne bode mogel vstopiti jeden del slovenskih poslancev.

Pa že to je odbijalo, da jeden človek, bodisi sam iz sebe, bodisi na poziv svojih najbližjih tovarišev, snuje novi klub, proti že obstoječi „slovansko-narodni zvezi“, ne da bi vprašal večino njenih bivših članov, in da izključuje iz njega del njenih bivših članov!

Na 28. preteklega januarja sklical je dr. Šusteršič vse hrvatske in slovenske poslance, izvzemši one slovenske „napredne“ stranke, k neobveznim pogovorom na Dunaj.

Pa to je še bolj odbijalo.

Dr. Šusteršič je jeden izmed mlajših poslancev. Sv. pismo nas uči „Če si povabljen v družbo, ne sili se na prvo mesto, ampak zasedi zadnje, da te morda, ko pride gospodar, posadi na prvo mesto.“ Parlamentarna navada je, da v drž. zboru, v odborih in klubih, dokler se ne konštituirajo, ima vodstvo najstarejši poslanec po letih. Ako je že dr. Šusteršič hotel dati kako inicijativo med hrvatskimi in slovenskimi poslanci, tedaj bi le mogel naprositi najstarejšega slovenskega ali hrvatskega poslanca, da skliče on vse slovenske in hrvatske poslance na pogovor.

Dr. Šusteršič izključil je, bodisi sam, bodisi pooblaščen od svojih ožjih tovarišev, a priori gotove slovenske poslance samoobla stno iz neobveznih pogovorov brez sporazumljenja z večino hrvatskih in slovenskih poslancev, in ne govoreč o ostalih, kateri bi imeli biti člani „mnogoštevilnega slovanskega kluba.“

Zadnje dni januarja vršili so se oni neobvezni pogovori, na katere je povabil dr. Šusteršič vse hrvatske in slovenske poslance razun onih štirih slovenskih poslancev „napredne“ stranke s Kranjskega.

On je imel prvo besedo.

Izjavil je, da vsi slovenski poslanci ne morejo biti v jednem klubu, da „slovensko-krščanski“ poslanci ne morejo biti skupno v jednem klubu s tremi „liberalnimi“ iz te dežele; da se snuje „večja slovanska skupina“, v kateri bi bila večina hrvatskih in slovenskih ter razni drugi slovanski poslanci, na narodni in narodno-gospodarski podlagi, v kateri bi se spoštovala tudi krščanska načela.

Na to so se oglasili: dr. Ivčevič, Spinčič, Biankini, dr. Ferri, Perič, dr. Ploj in Robič, nekateri celo večkrat, soglasni s programom, katerega je razvil dr. Šusteršič, in zagovarjali so vsi, bodisi hrvatsko-slovenski, bodisi jugoslovanski klub, v katerem naj bi bili vsi hrvatski in slovenski poslanci, eventuelno tudi dva Srba.

Dr. Ivčevič, posebno povdarjajoč, da ne govori v imenu svoje stranke, ker se ni žnjo pogovarjal, pravi, da želi, da se omogoči tudi obem Srbom vstop v klub, in da bi bili v klubu vsi Hrvati in vsi Slovenci. Ako se cepimo, ne škodujemo samo svojemu narodu, ampak bi se osmešili pred našimi nasprotniki, posebno pred Nemci in Lahi.

Na opazko dr. Šusteršiča, da on in njegovi ožji tovariši ne morejo biti v jednem klubu s tremi „liberalci“ iz Kranjskega, ker je tako odločila njihova stranka v Ljubljani, odgovarja dr. Ivčevič, da je stranka v Ljubljani odločila za Kranjsko, a ne za Štajersko in druge zemlje.

Spinčič se izrazi za hrvatsko-slovenski klub, a proti slovanski zvezi, kakoršna se snuje. Obstajajo namreč veliki slovanski klubi slovanskih poslancev. Ž njimi in z vsemi slovanskimi poslanci, treba je, da se medsebojno podpiramo, kot samostojna individualnost. Take zveze, kakoršna se snuje, ni priporočati že zategadelj, ker bi odium velikih slovanskih klubov padel na nas, če bi mi sprejemali v svojo zvezo one pojedine poslance, kateri od njih odpadajo. Poleg tega bi se morali, kakor v preteklih treh letih, posluževati nemščine. Tudi njegovi prijatelji, pravi, s katerimi je imel dan preje v v Trstu sestanek, naročali so mu, da naj se potrudi, da se ustanovi skupen hrvatsko-slovenski klub, ter pristavili, da naj bode rajši divjak, če ne pride do te zveze. Narod je poslal tudi one tri „liberalne“ poslance iz Kranjskega na Dunaj, in mi nimamo pravice izključiti jih, dokler ne bi oni kot poslanci delovali proti klubovem programu. Na opazko dr. Šusteršiča, da je njegov in njegovih ožjih tovarišev sklep glede „liberalnih“ poslancev iz Kranjskega nepremenljiv, odgovori Špinčič, da bi se mogoče dala doseči kaka izjava, s katero bi se poravnalo vse ono, kar se je dogodilo med obema slovenskima strankama na Kranjskem. Krščanski nauk nas uči, da si moramo medsebojno odpuščati.

Biankini zagovarja ime hrvatsko-slovenski klub, da se že v imenu vidi, kdo da smo in koga zastopamo. Na to se mora tem nujneje opozarjati, ker se na mnogih straneh trudijo, da bi nam izbrisali celo ime.

Dr. Ferri bi bil zadovoljen, da stopita v klub tudi dva Srba, toda morala bi priznati hrvatsko državno pravo.

Perič misli, da ravno zaradi hrvatskega državnega prava Srbi ne bodo hoteli vstopiti v naš klub, dočim moremo vsi Hrvati in Slovenci, ker imamo vsi skupne interese in skupno državno pravo. Ne gre mu v glavo, kako se more izključiti iz kluba del Slovencev, ko se vendar pripušča vstop drugim Slovanom, in ko so vendar v preteklih letih sedeli skupaj „konservativni“ in „napredni“ poslanci.

Dr. Ploj pravi, da so štajarski Slovenci za slovensko-hrvatski klub, in da žele, da bodo v njem vsi slovenski in hrvatski poslanci. Štajarski Slovenci ne poznajo „klerikalne“ in „liberalne“ stranke v svoji deželi, ampak vsi zastopajo konservativni program, kateri se glasi: „Vse za vero, dom, cesarja.“ Po teh načelih hočejo delovati v državnem zboru, in govornik bode prvi, ki bo glasoval proti temu, da se sprejmejo v klub „liberalni“ slovenski poslanci, ako je resnica, kar trdi dr. Šusteršič, da oni ne spoštujejo verskega prepričanja našega naroda. Zatorej naj se vprašajo slovenski „liberalni“ poslanci, če spoštujejo versko prepričanje drugih slovenskih poslancev in slovenskega naroda sploh. Predno jih to ne vprašamo, in predno se negativno ne izrazijo, ne moremo jih „a priori“ izključiti. Mi moramo gledati, da nas je čim več v našem klubu, in da vsi napram našim nasprotnikom, in v položaju, v katerem živimo posebno na Štajarskem, složno postopamo, da tako zadobimo večji ugled in vpliv, in da čim več izposlujemo za svoj narod. Sramota bi bila, če bi se brez dokazane potrebe cepili v dva tabora, ko nas je vendar tako malo.

Robič pravi: Pozovimo tudi „liberalne“ Slovence, pogovorimo se ž njimi, čujmo kaj pravijo, in odločimo potem vsi skupaj.

Na vse to in podobno odgovarjata dr. Šusteršič in Vencajz, da stojita trdno na sklepu svoje stranke v Ljubljani, da je njihov sklep nepremakljiv, da ne marajo slovenskih „liberalnih“ poslancev v klubu, da ne marajo sedeti pri isti mizi z Tavčarjem. Pri tem sta navajala v njegovi odsotnosti marsikaj proti njemu, oziroma proti glasilu stranke, h kateri pripada.

Ko je Pogačnik izrazil željo, da naj se sestavi program, in da naj se povabijo vsi slovenski in hrvatski poslanci, da ga podpišejo, končal je pogovor dne 30. januarja, z opazko, da se sestanejo dne 31. januarja ob 10. uri dopoludne.

Bilo je po klicanju sv. Duha in svečanostni sv. maši v stolni cerkvi, a pred prvo sejo državnega zbora dne 31. jan. K sestanku Slovencev in Hrvatov jih je prislo malo, a slovenski »liberalni, poslanci niti povabljeni niso bili. Dr. Šusteršič je rekel: pogovorili se bodemo sami. Imam načrt programa, katerega smo sestavili s poslancem dr. Plojem in Biankinijem. Spinčič pripomni: o programu moramo razpravljati, a to ne moremo, ker nas je tako malo, in ker zato niti časa ni — manjkalo je četrt do 11. ure, o kateri se je imela začeti otvoritvena seja drž. zbora. Dr. Šusteršič odgovarja: razprave prav za prav nitreba; prečital bom program. In prečital je program zveze »Slavisches Centrum«. Spinčič ga opozori, kako je možno rabiti to ime, ko smo vendar toliko zagovarjali »hrvatsko - slovenski«, oziroma »jugoslovanski« klub. Dr. Šusteršič pravi na to: torej vi nočete podpisati! Spinčić: ne! Od prisotnih ni hotel podpisati niti Robič niti dr. Ploj, isti kateri je bil prisoten pri sestavi načrta programa. Rekel je, da ne moremo odločati brez razprave, brez Hrvatov iz Dalmacije, kateri so imeli tedaj ravno svoj pogovor o podanju in podpisanju državnopravnega zavarovanja. Dr. Šusteršič ni hotel o tem ničesar slišati, ampak samo klical: »le podpisati, le podpisati!«

Podpisali so, kakor se je zvedelo, tedaj ali pozneje sledeči slovenski poslanci: Pfeifer, Pogačnik, Povše, Šusteršič, Vencajz in Žitnik iz Kranjskega, Berks in Žičkar iz Štajerskega, in Gregorčič iz Goriškega. Oni so pooblastili tudi dr. Šusteršiča, da se z drugimi pogaja.

* * *

V teh okolnostih sprožil je poslanec dr. Ploj misel, da naj Hrvati in oni, kateri se niso udeležili prepirov med slovenskima strankama, vzemo vso stvar v roke, in da naj združijo nesložne najbližje brate.

Hrvati iz Dalmacije in 1 iz Istrije sestali so se dne 1. febr. ob 11. uri dopoludne in sklenili, sklicati na isti dan ob 5. uri popoludne vse hrvatske in slovenske poslance na skupen pogovor.

Vabljeni so bili vsi na Dunaju prisotni poslanci. V imenu dr. Ivčeviča pozval je dr. Ploj dr. Šusteršiča in razne druge. Dr. Šusteršič mu je odgovoril, da so se oni že konštituirali v klub, in da kot osebane more prisostvovati tem pogovorom. Ako pa želi kdo vstopiti v »Slavisches Centrum«, naj se prijavi in podpiše program. Na pripombo dr. Ploja, naj pride torej kot načelnik, ni dal odgovora. Prišel ni niti on, niti drugi njegovi ožji tovariši, kateri so bili obljubili, da pridejo.

K pogovoru prišli so razun vseh na Dunaju prisotnih hrvatskih poslancev tudi slovenski poslanci: dr. Ploj, dr. Ferjančič, Gabršček, dr. (?) Plantan in dr. Tavčar. Robiča ni bilo na Dunaju.

Pri tem pogovoru izjavili so med ostalimi vsi poslanci, tudi dr. Ferjančič, Gabršček, dr. (!) Plantan in dr. Tavčar, da nimajo ničesar proti veri, da spoštujejo versko prepričanje slovenskega naroda, da so tudi sami kristjani, in da vzgajajo svoje otroke krščansko, da so pa samo proti temu, da bi se rabila vera v strankarske namene. Kar se gospodarskih vprašanj tiče, so oni tega mnenja, da ne smemo delati razlike med posameznimi produktivnimi stanovi, da je blagostanje poljedelcev, obrtnikov in trgovcev drugo od druzega odvisno. Če se godi jednim boljše, godi se

boljše tudi drugim, moramo se toraj zavzeti za vse.

Pogovor trajal je čez dve uri, in izrekla so se načela, po katerih naj se sestavi program za hrvatsko-slovenski, oziroma jugoslovanski klub. V to svrho se sestavi odsek, obstoječ iz poslancev: dr. Ivčevič, dr. Ferjančič, Perič, dr. Ploj in Spinčić.

Odsek je sestavil program ter ga predložil vsem že naštetim hrvatskim in slovenskim poslancem, dne 4. febr. zvečer v pretres.

Pri najboljši volji, da se omogoči vstop tudi dvema srbskima poslancema, ni se moglo priti do načina, kako naj se to stori, ker bi ta dva niti ne hotela izjaviti, da spoštujeta hrvatsko državno pravo. Tudi ime kluba ni ugajalo, ker so mnogi želeli, da naj bo že v imenu označena hrvatsko-slovenska individualnost.

Sprejel se je jednoglasno ta program:

»Hrvatsko slovenski klub stoji na krščanski podlagi.

Potegoval se bode z vsemi zakonitimi sredstvi za narodne pravice Hrvatov in Slovencev, in njihov vsestranski napredek na kulturnem in gospodarskem polju. Posebno pozornost obrnil bode na vprašanje glede zidanja železnic v južnih pokrajinah monarhije.

Pripravljen je tudi vzajemno podpirati opravičene zahteve vseh ostalih slovanskih narodov, ter v ta namen stopiti v čim ožjo zvezo z njihovimi zastopniki.

Uvaževati hoče tudi prepričanje vseh onih svojih članov, kateri so za oživotvorenje hrvatskega državnega prava; nadalje vzame na znanje tudi državno pravno zavarovanje, kakoršno so predlagali v državnem zboru dne 5. febr. 1901«.

Pred konštituiranjem trudili se se nekateri hrvatski in slovenski poslanci pri članih »Slavisches Centrum«, da bi se doseglo zjedinjenje vseh poslancev hrvatskega in slovenskega naroda, toda brez vspeha. Nujno pa je bilo potrebno, da se klub konštituira, z ozirom na volitve v odbore in udeležitve pri konferencah načelnikov.

Dne 5. febr. podpisali so imenovani program sledeči poslanci: Biankini, Borčić, dr. Ferri, dr. Ferjančič, dr. Ivčevič, Perič, dr. (!!) Plantan, dr. Ploj, Robič, Spinčić, Šupuk, dr. Tavčar, Vukovič in dr. Zaffron; pozneje še: dr. Klaič in Gabršček.

Na temelju tega programa konštituiral se je še isti dan hrvatsko-slovenski klub. Načelnikom bil je izvoljen dr. Ivčevič, za njegovega namestnika pa dr. Ploj.

Klub je odločil, da se hoče pogajati s zvezo: »Slavisches Centrum«, da bi se vsi hrvatski in slovenski poslanci zjedinili v jednem klubu. To se je naznanilo nekaterim članom bolj privatno, a dr. Šusteršiču službeno. On je vzel to na znanje z pripomnjo, da bode razpravljal o tem v zvezi »Slavisches Centrum«, katere načelnik je.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. februvarija.

Poslanska zbornica

prične v sredo, ako pojde vse po sreči, z meritornim delom. Vprašanje glede postopanja z nenemškimi vlogami, se bo, tako pričakujejo mnogi, rešilo tako, da sicer z rešitvijo ne bo popolno zadovoljna nobena stranka, da pa vendar nobeden del ne bo tako odločno ugovarjal načinu rešitve, da bi imelo to kake posledice v zbornici. Kak je ta način, o tem poročila molče. Ako se to uresniči, potem bo takoj na vrsti prvo branje vladnih predlog. Oglašenih je že veliko število govornikov, in sicer za investicijsko predlogo 19, za državni proračun dosedaj 15, za predlogo o vojaških novincih 14, za predlogo o žganjarini in zakonski načrt o sirotinskih blagajnah po 9 in za gospodarske zadruge 26 govornikov. Prvo branje o teh predlogah bo torej že samo zase trajalo več sej. Poleg tega je pa še vprašanje, bodoli poslanci, ki so pred vladnimi predlogami uložili nujne predloge, zadovoljni s tem, da pridejo pred njimi v razpravo vladne predloge. Vsekako bo sredina seja v marsičem zanimiva.

Drugi shod zastopnikov avstrijskih mest

Shoda zastopnikov mest, ki se vrši na Dunaju 23. in 24. t. m., se udeleže samo priglašeni zastopniki mest z lastnim štatutom. Sedaj se namerava prirediti drugi shod, na katerem bi bila zastopana vsa mesta z nad 10.000 prebivalci. Misel je sprožil zastop mesta Wels. Shod naj bi se vršil v Kremsu ali Št. Hipolitu. Razpravljalo naj bi se o: odškodnini občinam za dela v prenešenem delokrogu, domovinskem zakonu in o pristojbinski noveli.

Opomin Nemcem iz Nemčije.

Berolinska „Post“ prijavlja, kakor pravijo, inspiriran članek, v katerem se pozivlja časopisje v Nemčiji, naj zmerno presoja politične dogodke v Avstriji in naj se posebno izogiba pristranskih in strastnih izjav za avstrijske Nemce. Vsaka prevelika in prestrastna simpatija avstrijskim Nemcem več škoduje nego koristi. Take izjave škodujejo tudi trozvezni politiki. — Seveda se piše to samo iz ljubezni do Nemcev, da jih avstrijski Slovani ne bi zatirali radi velikonemških idej.

Ministerska kriza v Bolgariji.

Bolgarsko Petrowo ministerstvo je podalo ostavko. Vrgle so ga zadnje volitve v sobranje. V zbornici ne more sestaviti zanesljive večine. Oficijelno sicer naglaša ministerski predsednik, da je z dognanimi volitvami izpolnjena naloga, ki jo je prevzel pri nastopu vlade. S takim izgovorom bo Petrow najlažje se izognil neljubim prizorom v novem parlamentu. S sostavo novega kabineta se sedaj še nihče ne peča, ker je bolan prestolonaslednik Boris in knez Ferdinand nima časa, da bi se razgovarjal z voditelji posamnih strank o sostavi novega ministerstva.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. februvarija.

Slovanski centrum in Hrvatsko-slovenski klub. Dr. Šusteršič, kot načelnik „Slovanskega centra“, sprejel je pretekli četrtek od „Hrvatsko-slovenskega kluba“ naznanilo, da se poslednji klub želi sé „Slovanskim centrom“ spojiti. Na to odgovarjamo: Ako se misli na spojitev brez kranjskih liberalcev, potem je fuzija takoj gotova. Da bi pa „Slovanski centrum“ sprejel kranjske liberalce v svojo sredo — je seveda popolnoma izključeno. Če bi temu ne bilo tako, potem bi sploh ne bila nastala dva kluba. Nekateri dunajski listi so že poročali, da nameravata oba kluba vprizoriti skupno sejo, da se posvetujeta o spojitvi. Seja se je baje imela že vršiti pretekli petek — a radi pustnih počitnic se je preložila na prihodnjo sredo! Ta vest je seveda prišla iz znane tovarne za tendenčna poročila „Josua Münzeles & Co.“ — Hrvatsko - slovenski klub“ je res predlagal „Slovanskemu centru“ tako skupno sejo, poslednji pa o tem predlogu še ni sklepal. Razume se pa, da katoliško-narodni poslanci slej ko prej odklanjajo vsako pogajanje z liberalno kranjsko stranko. Zatorej je tudi skupna seja obeh klubov popolnoma izključena. Katoliško-narodni poslanci nastopajo vseskozi moško in dosledno — liberalna peščica pa igra nad vse klaverno ulogo.

Sobotna številka »Slov. Naroda« je zopet dokaz, da se dr. Tavčar ni nič poboljšal. Surovosti, ki so nakupičene v tej številki, se v dveh svinjskih loncih ne skuhajo. Podlistek je poučna povest za — Ploja in Robiča, ki naj se s tem prepričata, da »Narod«, odkar sta ž njim v zvezi, ni nič ublažil, ampak da svojo umazano gonjo nadaljuje in boja z lažmi ne opusti. Robič in Ploj naj torej kot zastopnika katoliškega ljudstva le podpirata tako politiko v zavesti, da je sloga z ljudmi, ki na tak način širijo moralo mej našim ljudstvom, — mogoča. Na ostale »Narodove« napade odgovorimo radi nedostajanja prostora jutri.

III. kongres slovanskih časnikarjev se vrši v Dubrovniku 8., 9. in 10. aprila. Doposlani nam oklic priobčimo jutri.

Iz Tržiča. Pri zadnjem ljudskem štetji so našteli v Tržiču 2621 prebivalcev, 500 več, nego pri prejšnjem štetji, in ostane torej ozir prebivalcev tretji kraj na Kranjskem. Nemcev so baje našteli do 100. Za Nemce so šteli tudi one Slovence, ki služijo pri Nemcih ter poleg materinega govore tudi nemški jezik. — Protestantov je v celi fari nad 30 in imajo svojo lastno molilnico, kamor prihaja ljubljanski pastor obhajat službo božjo. — V nedeljo 10. t. m. je prvikrat tu poročal in sicer protestanta s katoličanko. — Kakor čujemo, namerava občina napeljati električno razsvetljavo po trgu. Vode imamo v Tržiču mnogo, a vendar jim dela pomanjkanje vodne moči največjo preglavico. — V krajni šolski zastop so voljeni gospodje K. Mally, L. Bortolotti in J. Goeken za Tržič, za Bistrico Valjavec in za Sv. Katarino Primožič.

Odbor slov. kat. delav. društva se je sledeče konstituiral: predsednik J. Gostinčar, podpredsednik J. Urbar, tajnik M. Moskerc, blagajnik F. Stucin, knjižničar J. Kos. Odborniki so Mentoni, Pip, Zabavnik, Sedmak in Juvan. — Dodatno k našemu poročilu o občnem zboru tega društva pripomnimo, da so zborovalci soglasno odobrili poročili tajnika in blagajnika.

Umrli so: Na Katinari pri Trstu učitelj g. Andrej Čok, v Trstu predsednik „Zveze slov. tržaške mladine“ črkostavec g. Fran Meden, na Opčinah gospa Katarina vdova Franul, roj. Strzelba.

Poroke. V Mokronogu se je poročil g. Edv. Vencajz, c. kr. davčni pristav, z gdč. Fanico Tekavčičevo. — G. Fr. Fajdiga, c. kr. poštar v Sodražici, se je poročil z gdč. Amalijo Krajc. — Dné 11. t. m. se je poročil g. Andr. Urbančič, posestnik in trgovec v Knežaku pri Ilir. Bistrici, z gdč. Pavlico Hodnik, prvo hčerko občespoštovanega posestnika g. Hodnika-Mehlina.

Tavčarjev večer so imeli „Slovenijani“ 12. t. m. Tavčarju se je imenitno zdelo kajenje mladeničev, ki o resnosti življenja še prav nič ne vedo. Modrost Tavčarjevo sta slavila Gab. Hočevar in Lavrenčič, Ferjančiču in Osk. Gaberščku pa sta kadila Kobal in Reje. Tisti večer so mladi možje za narod veliko — spili.

Potresno posojilo. Današnja »Laibacher Zeitung« opozarja na povrnitev potresnega posojila v trenotku, ko se je ljubljansko prebivalstvo komaj pomirilo vsled zopetnega potresnega sunka. Uradni list opozarja, da se mora 1. januvarija 1901 zapadlo potresno posojilo, katero se je prejelo od države, pri dotičnih plačilnih uradih plačati nazaj v najkrajšem času, sicer se ga iztirja z rubežnijo. Dolžnost naših poslancev je, takoj z vsemi silami podpirati znani predlog dr. Šusteršiča, ki se je izkazal, da je bil res nujen, in da tisti, ki so »čakali« še »primernega časa« in »druge prilike«, niso imeli prav.

Potres. V soboto zvečer ob 9. uri 7 min. prestrašil je Ljubljančane močan, okolu 7 sekund trajajoči potresni sunek. Napravil je precej strahu, sosebno v gledališču, a na poslopjih ni naredil nič škode, pač pa utegne na drug način neugodno uplivati na razvoj Ljubljane. Dvojna dolžnost vlade je v takem položaju hišnim posestnikom ljubljanskim nujno priskočiti na pomoč. — Iz Preske se nam piše, da so tudi ondi čutili ob istem času precej močan potres. Nekateri pravijo, da se je potres ponovil po noči še enkrat, toda manj močan. Iz Gorij se poroča: Spremljalo ga je podzemsko bobnenje, ki je trajalo še nekaj sekund po sunku. Okna in vrata so ropotala. Podobe v sobah so se majale. Podzemeljsko bobnenje je bilo podobno ropotanju bližajočega se voza. Z Dobrave pri Podnartu se poroča, da je bil sunek sličen drugemu sunku o Veliki noči l. 1895. V Zg. Besnici so čutili precej hud potres, več sekund trajajoč. Prvi sunek je bil precej močan, po sobi se je vse zibalo in rožljalo. Smer od severa proti jugu. Iz Žirov in Slavine na Notranjskem se nam poroča, da je podzemeljsko bobnenje trajalo kakih 30 sekund. Zemlja se je zibala 6 do 8 sekund. V Št. Petru je vsled sunka bila ura. V Godoviču so ob sunku žvenketala okna. O potresu smo dobili poročila tudi iz Kokre, Homca, Save na juž. železnici, Sore. Potres se je pojavil ob velikem mrazu. Po nekaterih krajih so imeli mraza 15° R in še več.

Ljubljanski občinski svet bode imel prihodnji petek ob 5. uri popoludne izredno sejo.

Ljubljanske novice. Spreitzerjevo ključavničarsko obrt je prevzel gosp. Weibel. — V dveh dneh zdrava in mrtva. Te dni je umrla 13-letna hčerka žel. kurilca v pokoju Sawatlana. Od strahu jo je prijela nakrat božjast. V dveh urah je bila mrtva. O njeni smrti se čujejo čudne govorice in govori se, da bodo mrtvo dekle izkopali. — Deserter se sam ovadil. Vojaški begunec Vinko Fiere, doma iz Aržiš, se je sam javil pri tukajšnji orožniški postaji. — Električna železnica. Dela za električno železnico in za most električne železnice ob mostu sv. Petra se prično koncem tekočega meseca. Dela bodo trajala osem mesecev. — Skrivnostna dogodba. Izginolega neznanega agenta, ki je nabiral delavce za Bosno, še niso dobili. Poroča se nam, da je nek fant, katerega je agent pridobil si za pot v Bosno, pravil v Ljubljani, da je agent v Kamnik dobil telegrafično večjo svoto denarja okolu 188 gld. in da je z županom in redarjem govoril. Fantom, ki so prišli ž njim v Ljubljano, je ponujal denar, a ker ga niso hoteli, dejal jim je: »Meni se kar zdi, da Vi ne bodete nikdar videli Bosne«. V njegovi družbi so bili v neki gostilni na Bregu v Bosno namenjeni Jože Svetlin, Fran Mali, Anton Kempele, vsi trije iz Pogorja, in dolgi Kadunc, kakor jim je pokazal dotično gostilno, v kateri služi neka sorodnica Kempelova. Agent je v Kadunčevi družbi zapustil gostilno. V gostilni je naredil agent, dasi precej slabo oblečen, dober utis. Poleg delavskih knjižic so dobili ob bregu Ljubljanice tudi agentov klobuk. Morda je agent bil defravdant ki si je na ta način izvolil, da pride do par delavskih knjižic, s katerimi more naprej na tuja imena. Izginolemu agentu je ime Mader. — V veži povila dete je danes na sv. Petra cesti Uršula Jerneje vulgo Zupančič. Na rešilni postaji je rekla, da je iz Šmartna pri Savi, a ko so jo tja pripeljali, se je spomnila, da je iz Jarš.

Novice iz Škofje Loke. Škofja Loka je dobila novega župana g. Lovro Sušnik-a. Dasi je večina odbornikov katol. prepričanja in kat. stranke, vendar bo županoval Loškemu mestu zopet mož, ki, kolikor se čuje, — ni iz njihove srede. Čudne razmere! V uršulinskem samostanu je zopet potrjena za predstojnico č. g. M. Katarina Majhnič, ki je spretno vodila samostan že 9 let in si je pridobila gotovo obilo zaslug, ko se je za njenega vodstva prenavljal in popravljal grad, samostan in cerkev. Čudovito močan potres nas je nemalo vznemiril v soboto zvečer po 9 uri. Dva težka sunljeja sta spominjala zopet groznih prizorov prvega potresa.

Porotne obravnave v Novem Mestu se prično 25. febr. t. l.

Županom v Kastvu je zopet izvoljen bivši župan Kazimir Jelušič.

Laška spletka. Iz Poreča se poroča laškim listom, da je dež. odbor predložil c. kr. namestništvu v Trstu zahtevo, naj namestništvo razpusti obč. zastop v Podgradu. Pretveza v to naj bi bila, da župan ne sklicuje redno obč. sej. Ako bodo nove volitve, pa bo nova slovanska zmaga.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celovec, 18. febr. Zasluženi rodoljub koroški, komendator in župnik Matej Servicelj na Reberci danes umrl.

Dunaj, 18. febr. Pri ministru grofu Goluhowskem je bil bal, navzoč je bil tudi cesar, razgovarjal se je dalj časa z dr. Weiglom o razmerah v zbornici. Dr. Weigl je izražal nade o vspešnem delovanju v državnem zboru, kateremu je cesar pritrjeval.

Dunaj, 18. febr. Včerajšnji neodvisni obrtni sestanek se je precej izjalovil. Delegati iz provinc razočarani. Dunajski obrtniki se sestanka niso udeležili, ker je mnogo povoda misliti, da so s tem sestankom v zvezi židje. Delegatje so pritrjevali Slovencema Kre-

garju iz Ljubljane in Trčku iz Metlike, ki sta v pravi luči postavila namen in vspeh tega sestanka.

Dunaj, 18. febr. Minister deželne brambe grof Welsersheimb je konferiral z zborničnim predsednikom o pravočasni rešitvi predloge o kontigentu novincev. Upanje je, da se zadeva reši gladko.

Dunaj, 18. febr. Grof Palffy in tovariši so imeli s predsednikom grofom Vetter dogovor o postopanju predsedništva v zadevi nenemških interpelacij. Konečne odločitve še ni.

Belgrad, 18. febr. V dobro informovanih krogih se trdi, da je v kratkem pričakovati prememb v Jovaničevem kabinetu.

Madrid, 18. febr. V sredo se vrši ministerski svet, v katerem bo ministerstvo podalo ostavko. Iz zanesljivih virov se poroča, da bo sostavo novega kabineta prevzel Silvela.

Carigrad, 18. febr. Iz Uesküba se javlja, da je nek član macedonskega odbora zabodel srbskega popa Ivanoviča. Bolgari so usmrtili 21 Srbov.

Bruselj, 18. febr. Burskemu poslaniku dr. Leydsu so v trenotku, ko se je vrnil od poroke nizozemske kraljice v Haagu, dosedaj neznani tatovi iz zaprtega prostora ukradli kovčeg z važnimi političnimi dokumenti, s katerimi bi bil Krüger nastopil pri mirovnih pogajanjih. Policijo so takoj obvestili o tem dogodku.

De Aar, 18. febr. (C. B.) Stein in Dewet sta 16. t. m. z 2 — 3000 možmi in dvema topovoma prekoračila železnico severno od postaje Houtkraal (prva postaja severno od De Aara na železnici Kimberley). Angleško topništvo pa je razgnalo sovražnika, ter so Angleži ugrabili več Dewetovih vozov, mnogo streljiva in jeden top. — Zatrjuje se, da so Buri v boju 15. t. m. izgubili 65 mož.

London, 10. febr. Dewet naglo prodira v kapski koloniji. Razdrl je že na dveh mestih železnico Kapstadt Kimberley. Spremlja ga 1200 Burov z več topovi. Stein spremlja Deweta. V Baarl je Hertzog, ki je sedaj predsednik obeh republik, s 4000 Buri. Bothovega tajnika so Angleži ujeli.

Kapstadt, 18. febr. V kapski koloniji se pripravljajo velike reči. Vsak čas je pričakovati važnih novic, ki bodo iznenadile svet.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 16 februvarija 1901

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad .	K	7·77	do	K	7·82
» za maj-junij	»	7·86	»	»	7 91
» za jesen . .	»	7 94	»	»	7 97
Rž za pomlad . .	»	7·74	»	»	7·79
» za maj-junij	»	7·64	»	»	7 65
Turšica za maj junij .	»	5·51	»	»	5·52
» za julij-avg. .	»	5·63	»	»	5·75

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazci in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — **Drugi, popravljeni natis.**

Brožiran izvod knjige stane v **„Katoliški Bukvarni"** v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v pol. šagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
16	9. zveč	737·0	—12·2	sl. svzh.	jasno	
17	7. zjutr.	736·0	—17·5	sl. jjzvh.	jasno	0·0
	2. popol.	734·7	—5·9	»	pol. oblač.	
17	9. zveč.	734·3	—10·4	sl. svzh.	jasno	
18	7. zjutr.	736·0	—15·7	st. svzh	jasno	0·0
	2. popol.	734·8	—4·8	sl. jvzh.	»	

Srednja temperatura sobote 12·7°, norm.: —0·1°

Srednja temperatura nedelje 11·3°, normale: —0·0°.

V soboto ob 9ih zveč. rahlo valovit, srednjemočen, 12 sekund trajajoč potres.

149 1—1

Globoko užalosteni javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pretužno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo, poklicati k Sebi našo preljubljeno, nepozabno soprogo, oziroma mater, taščo in babico, gospo

Marijo Zoré

učiteljevo soprogo

v 66. letu njene starosti po dolgotrajni in mukapolni bolezni, večkrat prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče.

Pogreb predrage pokojnice bode v ponedeljek, dné 18 t. m., ob 8. uri zjutraj na pokopališču pri farni cerkvi sv. Martina, kjer se bodo tudi brale svete maše zadušnice na dan pokopa in v osmini

Preljubljeno pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Šmartno nad Kamnikom, 16. febr. 1901.

Frančišek Zoré, soprog. — **Anton**, kapelan in **Rudolf**, učitelj, sina. — **Cecilija Zoré** in **Agata Malenšek** roj. **Zoré**, hčeri. — **Srečko Malenšek**, učitelj, zet. — **Mici, Zinka** in **Tonček**, vnuki.

Fran Fajdiga

c. kr. poštar

Amalija Fajdiga rojena Krajc

poročena.

Sodražica, Grahovo,

dné 18. svečana 1901.

150 1—1

Poslano

g. Alojziju Pogačniku t. č. županu v Cirknici in nekaterim njegovim odbornikom.

Gospod župan in odborniki njegovega kalibra! Znano Vam je, da snujemo mlekarno, ali da je prav za prav že osnovana. Preteklo nedeljo (10. febr.) smo se hoteli do dobra zmeniti o tej stvari (in smo se tudi zmenili) in zato sta prišla v Cirknico tudi dva gospoda iz Ljubljane. Vas, oče župan, smo prosili, da bi to občinskim potom naznanili ljudstvu, to je, da bi dali „klicati" (seveda proti plačilu). Vi pa ste bili toliko taktni, da ste šli okolu svojih — liberalnih „odbornikov" v posvet, česar doslej pri nobenemu „klicanju" niste storili. In s svojimi prijatelji ste sklenili, da ne daste klicati, češ: »ta mlekarna bo klerikalna; če so svoj shod klerikalci oznanili v cerkvi, naj oznanijo še za mlekarno«. (Ali Vam je še vedno naš shod pri srcu? Kaj ne: bridke ure!) Da bi pa bilo Vašo pristranost videti nekoliko lepše, ste tudi pristavili, da tudi zato ne daste klicati, ker mlekarna je „privatna stvar"! Dragi oče! Če daste klicati, da se tu in tu prodaja kaka stara omara, ali je to javna stvar? Odgovorite. Vi vneti ljudski prijatelj! Ali pa se bojite, da bi Vaši „frohtarji" prodali svoje voliče in konjiče in si nakupili krave, ter tako nehali moriti sebe in svojo žival, samo zato, da polnijo Vašo in Vaših tovarišev malho? Vedite, da ste si s tem svojim činom spodbili zopet eno nožico svojega županskega stolčka. Ljudstvo Vas spoznava, nekateri Vas pa že poznamo! Zdravi!

V Cirknici, dné 15. febr. 1901.

Miroslav Meden,
načelnik mlekarne.

VABILO

148 1—1

na

II. redni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Tunicah,

ki se bode vršil

v nedeljo dné 3. marca 1901

popoldne po krščanskem nauku

v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1900.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Razni nasvèti.

V Tunicah, dné 16. febr. 1901.

Načelstvo.

VABILO

na

II. redni občni zbor

kmetijskega društva v Tomišlju,

kateri se vrši

v nedeljo dné 3. marca 1901

ob 3. uri popoldne

v zadružnih prostorih.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računa.
3. Volitev izstopivših odbornikov.
4. Volitev nadzorstva.
5. Razni nasvèti.

V Tomišlju, dné 16. febr. 1901.

147 1—1 *Načelstvo.*

Lak, **kovinasti,** mrzel uporabljiv, v poljubni boji, za pozlatarje, optike, kleparje itd., je v zalogi pri tvrdki **RRATA EBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 **23** 11—8

Služba organista in cerkvenika

na Jesenicah na Gorenjskem se odda.

Nastop **15.** aprila. Plača 1100 kron.

Župni urad Jesenice,

dné 15. febr. 1901. 139 5—2

Razpis.

Radi oddaje **zidarskih in kamnoseških del, za zgradbo novega šolskega poslopja dvorazredne ljudske šole v Zgornjem Tuhinju nad Kamnikom** se je zglasiti

od 20. februarija do 30. marca t. l.

pismeno ali ustmeno pri podpisanem krajnem šolskem svetu. Načrti in proračuni so vsakemu na upogled pri šolskem vodstvu.

Ponudbam pridejati je 5% vadij.

Pripominja se, da se na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali na take, katere bodo prekasno vložene, ne bode oziralo.

Krajni šolski svèt v Zg. Tuhinju nad Kamnikom

146 2—2 dné 13. februvarja 1901.

Šivalne stroje

priznano najboljega izdelka **za družine in obrtnike**

priporoča 888 25—20

tovarniška zaloga šivalnih strojev

Ivan Jax v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Ustrezamo splošnji želji

in od sedaj zanaprej zraven pasteriziranega piva prodajamo tudi

nepasterizirano pivo v steklenicah

po 25 skupaj v jednem zaboju po primernih cenah.

Zaloga pive bratov Reininghaus,

Telefon št. 65 *Ljubljana - Šiška.* 141 2—1

Dunajska borza.

Dné 18. februarija.

Skupni državni dolg v notah	98·40
Skupni državni dolg v srebru	98·30
Avstrijska zlata renta 4%	118·15
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	98·15
Ogerska zlata renta 4%	118·15
Ogerska kronska renta 4%, 200	93·25
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1678·—
Kreditne delnice, 160 gld.	670·—
London vista	240·65
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117·45
20 mark	23·50
20 frankov (napoleondor)	19·10
Italijanski bankovci	90·40
C. kr. cekini	11·31

Dné 16. februarija.

3·2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	182·—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	168·25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	203·25
4% zadolžnice Rudolfove železn. po 200 kron	95·60
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141·50
Dunavske vravnavne srečke 5%	257·50
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106·10
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94·25
Prijoritetne obveznice državne železnice	428·50
» » južne železnice 3%	347·—
» » južne železnice 5%	124·25
» » dolenjskih železnic 4%	99·50
Kreditne srečke, 100 gld.	392·—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	370·—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	47·50
Ogerskega » » » 5 »	24·75
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	14·10
Rudolfove srečke, 10 gld.	59·—
Salmove srečke, 40 gld.	180·—
St. Genóis srečke, 40 gld.	210·—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	391·—
Ljubljanske srečke	57·—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	272·—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6322·—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	815·—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	107·—
Splošna avstrijska stavbinska družba	151·—
Montanska družba avstr. plan.	435·50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	460·—
Papirnih rubljev 100	253·75

Nakup in prodaja vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanja** za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. **Kulantna izvršitev naročil na borzi.**

Menjarnična deliniška družba

„MERCUR"

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh **gospodarskih in finančnih stvareh,** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svèti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.**

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne" v Ljubljani.